

Pápežova cesta rany nezahojila

Návšteva Benedikta XVI. na Blízkom východe sa včera skončila. Bola príliš korektná

Púť mieru vo Svätej zemi veľa nezmenila. Izraelu prekážala náklonnosť k Palestínčanom a chýbalo ospravedlnenie za minulosť.

Návšteva pápeža Benedikta XVI. vo Svätej zemi určite nedostane prívlastok historická. Tiež to nebola úplná katastrofa a zbytočné vyhadzovanie peňazí, ako napísali v izraelských novinách.

Pápežova „púť mieru“ bola len ďalším zo série pokusov zmierniť napätie na Blízkom východe. Tak ako to robia svetoví politici. Lebo táto návšteva, aj keď sa to Vatikán snažil zamaskovať, bola politickou cestou.

Jad Vašem mu priťazil

V Izraeli prevláda názor, že pápež počas svojho pobytu v regióne stránil Palestínčanom. Podporil ich ambície mať vlastný štát s presne vymedzenými hranicami, odsúdil izraelskú bezpečnostnú bariéru a podporil tiež palestínskych utečencov.

Pápežov postoj k palestínskej „kauze“ však nemá prakticky nijaký reálny význam. Ide len o morálnu podporu.

A priznávajú to aj samotní Palestínčania, hoci netaja, že to Izraelu opäť natreli. Lebo ich trápenie si získalo pápeža viac ako židovské.

Tento názor podporuje silná kritika, ktorú pápež dostal za svoj prejav v pamätníku holokaustu Jad Vašem. Izraelčanov pobúrilo, že pápež za celý čas ani raz nevyslovil slovo „prepáčte“.

Hoci pápež prišiel do Svätej

zeme len ako „pútnik“, každé jeho slovo a gesto sledovali na oboch stranách konfliktu. Vatikán si bol toho vedomý a pápežovi to často zbytočne zväzovalo ruky. Katolícka cirkev má na Blízkom východe svoje ovečky a pápež musel tiež konať tak, aby im neskomplikoval aj tak delikátne postavenie.

Politický pútnik

Keď sa pápež včera modlil na mieste, kde podľa kresťanskej tradície pochovali Ježiša, bol za pútnika. Rovnako ako tisícky jeho sestier a bratov pobozkal hrob a rozjímal. Onedlho však už zase hovoril ako politik o tom, že mier je potrebný a raz asi aj príde. To, že je ešte ďaleko, mu pripomínali desiatky ochrankárov natlačených v úzkych uličkách jeruzalemského Starého Mesta.

Benedikt XVI. včera opustil Svätú zem. Púť, ktorá bola politickým manifestom Svätého Otca, sa skončila. Svätá zem je rovnako dorážaná, ako pred ňou.

Jana Shemesh, SME, 16.5.2009

Osem dní

- Jordánsko bolo prvou návštevou Benedikta XVI. varabskej krajine v úrade pápeža,

- na omšu v Ammáne prišlo 50-tisíc veriacich, prvé prijímanie malo 1200 detí, z toho 40 irackých,

- vyjadril hlbokú úctu k islamu a vyzval kresťanov a židov, aby sa zmierili,

- ako prvý pápež vstúpil do mešity Skalný dóm najeruzalemskej Chrámovej hore,

- najväčšiu z troch omší v Izraeli odslúžil v Nazarete.

Prezident Ivan Gašparovič pozval na návštevu pápeža Benedikta XVI.

Dve čiastkové zmluvy o výhrade vo svedomí a financovaní cirkvi medzi Slovenskom a Vatikánom sa zatiaľ riešiť nebudú. Potvrdil to vicepremiér Dušan Čaplovič. Prezident Ivan Gašparovič pozval pápeža Benedikta XVI. v roku 2013 na návštevu Slovenska.

Rádio Slovensko, 07:00, 15.5.2009

Kňaz, Nemeц a malo emócií v Jad Vašem

Určite nie je ľahké byť Nemcom, katolíckym kňazom, bývalým (aj keď nedobrovoľným) členom Hitlerjugend a stáť v pamätníku holokaustu Jad Vašem. Obrad, ktorý sa tam odohráva, je drsno srdcervúci. Sama som ho videla niekoľkokrát „naživo“ a veľakrát v televízii. Mrazí z neho aj cez obrazovku televízora.

Tento týždeň ho zažil aj pápež Benedikt XVI. a podľa Izraelčanov ho dostatočne neprežíval. Nevieť. Z jeho tváre sa veľa vyčítať nedalo a pravdupovediac v niektorých momentoch bola rovnako prázdna a kamenná ako tváre mnohých štátnikov, čo obrad v Jad Vašem absolvovali tiež. Od pápeža sa čakalo predsa len viac. Lebo je muž duchovna, je Nemeц a jeho predchodca Ján Pavol II. urobil k Židom niekoľko veľkých gest. Tak to dookola omieľali v tunajších médiách. Pravda je, že pápež mohol v Jad Vašem predniesť aj hlbší a ľudskejší prejav a vyhnúť sa chybám, ktoré Izraelčanov oprávnene podráždili. Áno, Židov v koncentrákoch nezabíjali, ale vraždili, a áno, boli to Nemci a ich kolaboranti.

Z pápežovho prejavu to nebolo vôbec zrejmé, čo len vyvolalo zbytočné špekulácie, že Benedikt XVI. je pod vplyvom tých síl v katolíckej cirkvi, čo by rady prepisovali históriu holokaustu a čo už majú dosť ospravedlňovania sa.

Lebo aj také som v Izraeli počula. A dokonca aj od ľudí, čo o Vatikáne a katolíckej cirkvi vedia oveľa viac ako obyčajní Izraelčania, ktorí sú náchylní veriť Danovi Brownovi.

Mne sa skôr zdá, že ten, kto pápežovi písal prejav, alebo mu s ním pomáhal, doň nevložit srdce a chcel byť až príliš politicky korektný. Čo bola chyba, lebo na mieste, ako je Jad Vašem, sa kalkulácia a banalita, ktoré inak prejdú bez povšimnutia, nehodia.

A sú ešte okatejšie, ak ich prednáša Nemeц a katolícky kňaz.

SME, 16.5.2009

Medzi nebom a zemou

Myšlienka dvoch nezávislých štátov - izraelského a palestínskeho - je na jedálničku sveta od 70. rokov. Žiaľ, iba na ňom, pretože samotný pokrm v podobe idey „dva národy, dva štáty“ ešte nik neokoštoval. Vždy sa opakuje rovnaký problém - nemožnosť dostať za rokovací stôl dve strany blízkovýchodného konfliktu. Aj preto so zadosťučinením svet prijal zmienku pápeža Benedikta XVI. o zvrchovanej domovine Palestínčanov. Aby však neostalo iba pri konštatovaní, musia okrem želaní a nadpozemských rozmerov vstúpiť do procesu i sily pozemskej. Inak by riešenie blízkovýchodného problému ostalo niekde medzi nebom a zemou.

Viac ako pápež tu môžu urobiť politici, predovšetkým americkí. Celosvetový mier, ktorý je bez vyriešenia toho blízkovýchodného nemysliteľný, má teraz šancu. Už na budúci týždeň Washington bude mať príležitosť dať slovám pápeža predneseným pod múrmi Betlehema konkrétnu podobu. Netanjahu zavíta do Bieleho domu a Obama tak bude môcť dokázať, že za jeho slovami o prelomovej blízkovýchodnej politike sú aj konkrétne činy. Chronic-kú nedoslýchavosť Tel Avivu v prípade samostatného palestínskeho štátu môže Washington vyliečiť pokusom dohodnúť sa. A keď to nepôjde, tak aj pohrozením krátenia dotácii jednému z najväčších príjemcov americkej pomoci. Prešľapovanie na mieste by sa totiž mohlo skončiť ďalším horúcim konfliktom. A to už čoskoro.

Boris Latta
PRAVDA, 16.5.2009

V nádeji nad kameňom pomazania

Pápež Benedikt XVI. rozjímaním nad Kameňom pomazania, kde bolo telo Ježiša Krista pomazané pred uložením do hrobu, v Chráme Božieho hrobu v Jeruzaleme ukončil osemdennú cestu po Blízkom východe.

Na mieste, kde bol Kristus ukrižovaný a kde vstal z mŕtvych, pápež opäť vyzval ľudí, aby nestrácali nádej a verili v mier.

JÁN FELIX
Šport, 16.5.2009

Sex sa páči Bohu, píše poľský kňaz

Milujte sa, množte sa... a užite si to! Poľský katolícky kňaz vydal knihu, v ktorej veriacim manžel-ským párom radí, aby sa oslobodili od puritánskych predstáv o intímnom živote. Františkánsky mních Ksawery Knotz odvážne búra mýtus, že telesná rozkoš pri plodení detí je niečo nepatričné a že jedinou bohumilou polohou je misio-nárska.

„Každý akt - druh pohlade-nia, sexuálnej polohy - s cieľom dosiahnuť vzrušenie je povolený a páči sa Bohu,“ píše otec Ksawery. Jeho názornými obrázkami doplnená príručka Sex ako ho nepoznáte: pre manželské páry milujúce Boha, sa stala bestsellerom. Päťtisíc vý-tlačkov knihy, označovanej aj ako „katolícka kámasútra“, sa ihneď rozchytalo. Teraz sa pripravuje jej druhé vydanie, ako aj slovenský, taliansky a anglický preklad, píše denník Guardian.

„Počas pohlavného styku si zosobášené páry môžu preukazovať lásku ľubovoľným spôsobom. Navzájom si smú ponúknuť naj-žiadanejšie nežnosti. Môžu použiť

manuálnu a orálnu stimuláciu,“ po-vzbudzuje kňaz svojich čitateľov, aby zabudli na tabu.

Knihou vyšla v katolíckom vyda-vateľstve Sv. Pavla s požehnaním cirkvi, ktorej konzervatívne zásady v mnohom dodržiava. Autor sa ob-racia iba na zosobášené páry, odrá-dza ich od používania antikoncep-cie, ktoré, ako ich varuje, „odvádza od katolíckej kultúry k úplne inému životnému štýlu“. V rámci týchto obmedzení však otec Ksawery páry vyzýva k užívaniu si telesných roz-koší. „Niektorí ľudia, keď počujú o posvätnosti manželského sexu, okamžite si predstavia, že takýto sex má byť zbavený radosti, odvia-zaných hier, fantázie a príťažlivých polôh. Myslia si, že to musí byť smutné ako tradičné kostolné chó-ry,“ píše a tvrdí, že opak by mal byť pravdou.

„Každý akt -druh pohladenia, sexuálnej polohy - s cieľom dosiahnuť vzrušenie je povolený a páči sa Bohu.“

Ksawery Knotz
františkánsky mních
PRAVDA, 16.5.2009

Povinná jazda

Pomohla návšteva pápeža Benedik-ta XVI. obyvateľom Blízkeho vý-chodu prekonať ich spory? Asi nie. Dalo sa to od nej vôbec očakávať? Odpoveď je rovnaká. Nielen preto, lebo v znesvárenom regióne neexistujú ľahké riešenia, alebo že tam pápež prišiel ako človek, od ktorého obe hlavné strany sporu, Židia aj Palestínci (respektíve moslimovia), očakávali najmä ospravedlnenia za rôzne činy a výroky jeho samotného alebo katolíckej cirkvi, ktorú zastupuje. Najväčším problémom pápežovej návštevy je to isté, čo je problémom celého jeho doterajšieho pôsobenia. Benedikt XVI. chce vystupovať ako duchovná a morál-na autorita, stále sa mu však darí budiť len dojem politika, ktorý sa snaží hrať na všetky strany. K spor-ným otázkam nepovedal nič, čo by už nepovedali mnohí pred ním, nič, čo sa u verejného činiteľa v takejto situácii považuje za samozrejme a čo by prekračovalo rámec povin-

nej jazdy. Jeho výroky a činy počas návštevy navyše spochybnili iné pápežove výroky a činy z minulosti, či už sa to týka gest k islamu, alebo slov o tom, že treba nasadiť všetko do boja proti opäť sa vzmá-hajúcemu antisemitizmu.

Nehovoriac o tom, že rovnako ako väčšina politikov nedokázal ani pápež byť dôsledný, nemerať dvo-jakým metrom, pokrytecky (hoc ne-priamo) požadovať od jednej strany konkrétne ústupky a druhej adresovať len chabé výzvy. Je v poriadku, že Benedikt XVI. podporil vznik samostatného palestínskeho štátu, vyjadril súcit s obeťami izraelského útoku v Gaze, a možno dokonca aj to, že odsúdil múr postavený Izraelom na západnom brehu. Nie je však oproti tomu nápadne málo, ak rovnaký muž ako najpádnejšie slová palestínskej strane adresuje len vše-obecné reči o tom, že nemá podľa-hnúť zvodom násillia a terorizmu?

Peter Morvay, SME, 16.5.2009

Ako filmové diela rozčuľujú katolícku cirkev

Anjeli a démoni(2009)

Filmová novinka Anjeli a démoni vzbudzovala pozornosť aj vďaka reakciám na tri roky starú snímku Da Vinciho kód. Obe vznikli podľa knižných predlôh Dana Browna a ich témy súvisia s náboženstvom a cirkvou.

Da Vinciho kód uvádza teóriu, že Ježiš Kristus sa oženil s Máriou Magdalénou a splodil s ňou dieťa. Rozhorčené reakcie na seba nenechali dlho čakať. Pred katedrálou v Lincolne protestovali proti nakrúcaniu rehoľné sestry. Niektorí duchovní zase vyzývali veriacich k tomu, aby film bojkotovali, pretože je plný osočovania a teologických nepravd. Kresťanské spoločenstvá v Indii či Thajsku volali po zákaze premietania snímky. A počas jej premiéry prebiehali protesty naprieč Spojenými štátmi americkými.

Anjeli a démoni takú vlnu odporu nevyvolali. Vo vatikánskom denníku L'Osservatore Romano napokon vyšli dva komentáre, ktoré film jednoznačne neodsudzujú. Objavujú sa v nich kritické, ale aj zmierlivé postoje. „Téma je vždy rovnaká: sekta proti cirkvi. Tentoraz je však cirkev na strane dobra,“ napísal denník.

Život Briana (1979) Satirická komédia britských montypythonovcov rozčertila cirkev a veriacich aj obrazom ukrižovaných, ktorí si spievajú veselú pesničku Vždy sa na život pozeraj z tej lepšej stránky. Film bol v niekoľkých štátoch a regiónoch zakázaný. Vo waleskom meste Aberystwyth bol zákaz zrušený až tento rok a uvedenia filmu sa tam zúčastnili jeho spoluvorcovia Terry Jones a Michael Palin. Hrdinom príbehu je Brian, ktorého omylom považujú za Mesiaša.

Posledné pokušenie Krista (1988)

Postava Ježiša Krista má v réžii Martina Scorseseho ľudské slabosti - váha, hľadá cestu, trápí sa, pochybuje o svojom poslaní. Doliehajú na neho predstavy o živote obyčajného človeka. Hlavnú postavu stvárnil Willem Dafoe, hudbu zložil Peter Gabriel. Film bol vo viacerých krajinách zakázaný a dodnes to platí na Filipínach, v Singapure či Juhoafrickej republike. V roku 1988 sa pri útoku kresťanských fundamentalistov zranilo v parížskom kine trinásť divákov.

Umučenie Krista (2004)

Film v réžii Mela Gibsona zachytáva posledné okamihy Kristovho života cez obrazy brutálneho mučenia a utrpenia. Rozhneval najmä židovskú obec, ktorá tvorcu obvinila, že podnecuje antisemitské nálady. Gibson neskôr prilial olej do ohňa protižidovskými výrokmi, ktoré vyslovil pod vplyvom alkoholu, keď ho zatýkala polícia. Za svoje správanie sa ospravedlnil a prosil všetkých, ktorých sa dotkol, o odpustenie. „Verte mi, prosím, že skutočne nie som antisemita,“ vyhlásil.

Zlatý kompas (2007)

Hviezdne obsadený fantasy film (hrá v ňom aj Nicole Kidmanová či Daniel Craig) rozpráva príbeh malej Lyry, ktorá sa vydá zachrániť uneseného kamaráta. Spozná pritom vládnú organizáciu Magistérium, ktorej sa prieči, keď ľudia konajú podľa slobodnej vôle. Film vznikol podľa knižnej predlohy Philipa Pullmana a odporcovia ho označovali za protikresťanský a ateistický. Tvrdú kritiku si vyslúžil aj od vatikánskeho denníka L'Osservatore Romano. (DAN)

Čo s oknom s Pannou Máriou?

Katolícka nemocnica v americkom Springfiede musí vyriešiť problém, čo urobí s oknom, v ktorom niektorí kresťania videli obraz Panny Márie. Stovky veriacich sa zhromaždili vlni v októbri pred budovou, pozerali sa na okno kancelárie na druhom poschodí a modlili sa. Nemocnica odstránila okno po tom, čo nárast návštevníkov spôsobil dopravné

problémy. Okno umiestnili na tajné miesto.

Hovorca nemocnice oznámil, že čaká na správu od odborníkov, či je okno hodné uctievania. Technici uviedli, že obraz sa objavil kvôli zlému gumenému tesneniu medzi okenými tabuľami.

Povlak sa podobá na Pannu Máriu. (tasr), Plus jeden deň, 19.5.2009

Európsky parlament inak

Goralský spev, modlitba, či výbeh po bezpečnostných schodoch, aj takéto aktivity patrili k životu poslancov v Európskom parlamente v Štrasburgu. Ak sa vám zdá táto inštitúcia príliš vzdialená a možno aj nudná, teraz vám ukážeme jej inú podobu.“

Martina Dratvová, redaktorka TV Markíza: „A začneme na vrchu, toto je strecha Európskeho parlamentu so Štrasburgom ako na dlani. Majú sem prístup úradníci aj poslanci. Jeden z tých našich si sem občas zvykol doslova vybehnúť po bezpečnostných schodoch.“

Milan Gaľa (SDKÚ-DS), europoslanec: „A ja tu tak ako sa hovorí trochu blbnem. Kolegovia chodia občas do fitka, ale mne sa tieto bezpečnostné schody viacej rátať, lebo som na vzduchu.“

Martina Dratvová, redaktorka TV Markíza: „V týždni, keď zasada parlament, vždy v stredu o pol deviatej ráno mávali poslanci katolícku omšu. Kázeň vo francúzštine, spev latinčine, ale keď tam prišiel Slováč, zaznela na chvíľu aj slovenčina.“

Miroslav Mikoš (KDH), europoslanec: „Keď je tá časť, keď sa recituje Otče náš, však, tak každý si hovoríme v svojej vlastnej reči.“

Martina Dratvová, redaktorka TV Markíza: „Dokonca aj jedno zo slovenských nárečí sa občas dalo zachytiť z tejto poslaneckej kancelárie, keď bolo pani poslankyni smutno.“

Zita Pleštinská (SDKÚ-DS), europoslankyňa: „Goralu je pieseň Gorala a keď si spomeniem na týchto úžasných ľudí, tak toto je tá chuť domoviny.“

Martina Dratvová, redaktorka TV Markíza: „Takýto spev prehlúši akurát tak zvonec zvolávajúci na hlasovanie. Tento mesiac už však poslanci dorokovali a tým aj uzatvorili celé päťročné volebné obdobie. Známy rokovací Hemicycle však prázdný dlho neostane. Po júnových voľbách nebudú mať noví, či novo zvolení europoslanci žiadne letné prázdniny. Prvá ustanovujúca schôdza je v pláne už uprostred júla.“

Martina Dratvová
Markíza, 19:0015.5.2009

5x5 Piatimi vetami o Anjeloch a démonoch a Milkovi

Nina Hradiská- filmová kritička a publicistka

Nepatrim k fanúšikom spisovateľa Dana Browna a nečítala som jeho knihu Anjeli a démoni. Preto moje sklamanie nemohlo byť také veľké, ako tých divákov, ktorí film porovnávali s literárnou predlohou. Nevedela som, kto je vrah, a tak som pobavene sledovala kroky Toma Hanksa v úlohe amerického vedca, ktorý bravúrne v časovom strese rieši všetky podozrivé symboly a nevyhýba sa ani nezvyčajne akčným, priam supermanským výkonom. Zaujali ma niektoré vatické reálie spojené s voľbou pápeža i vydarené kameramanské výjavy z Večného mesta. Celkový dojem z filmu prekryla už ďalšia návšteva kina, ale túžba vrátiť sa po rokoch do Ríma zostala.

Peter Konečný

Diváci milujú konšpirácie a v kombinácii s odhaľovaním „tajomstiev“ katolíckej cirkvi sú doslova na neudržanie. Tento zaujímavý fakt potvrdili hodnotovo síce prázdne, ale čitateľsky ľubivé bestsellery Dana Browna, pričom oba už majú filmové adaptácie, ktoré bohužiaľ veľa kvality do našich kín neprinášajú. Presne po troch rokoch od Da Vinciho kódu prichádza filmové spracovanie Anjelov a démonov, opäť v réžii remeselníka Rona Howarda a opäť v rovnakej schematickej mustre. Ploché postavy, hlúpy príbeh, záhady vyriešené do piatich sekúnd, nezmyselné dedukcie, tony klíšé - pokračovanie príbehu Indiana Jonesa bez biča je vtipnou paródiou samo osebe. Otázka znie, či to bol zámer autorov.

Roman Jurčák

študent filmovej vedy

Snímka Anjeli a démoni vyzerá, akoby vznikla na motívy turistického sprievodcu po Ríme. V skutočnosti, samozrejme, ide o adaptáciu románu Dana Browna ponúkajúcu to isté, čo filmový prepis jeho bestselleru Da Vinciho kód, akurát v temnejšej atmosfére, zato však s väčšími logickými dierami. Opäť sa dostávame do zvláštnej alternatívy sveta, v ktorej sú umelecké diela chápané ako indicie vedúce k od-

haleniu nejakej konšpirácie. Tom Hanks znova behá po pamiatkach, rieši záhady a popritom zaznieva zmierlivá a riadne naivná kritika cirkvi. Mohla to byť obstojná zába-va, keby sa to netváril ako niečo viac.

Film

Anjeli a démoni, réžia: Ron Howard, slovenská premiéra: 14. mája

Zuzana Piussi dokumentaristka

Pre mňa bol film Milk o slobode, výborne urobený a s mojím obľúbeným hercom v hlavnej úlohe. Keď som pred štyrmi rokmi robila dokument o slovenských gayoch Anjeli plačú, stretla som sa s problémami, ktoré sa riešili v 70. rokoch v Amerike. U nás sa riešia teraz, na Slovensku stále panuje predstava o tom, že ide o ľudí, ktorých treba liečiť, ktorí sú zvrhlí, a katolícka cirkev stále pomáha „liečiť“ homosexualitu. Vo filme odzneli vety, ktoré som naozaj počula pred pár rokmi na vlastné uši: „Základom spoločnosti je rodina a vy sa rozmnožovať nemôžete!“ na čo Sean Penn v snímke vtipne odpovie: „Boh však vie, ako veľmi sa snažíme.“ Sú mi blízke filmy, ktoré stierajú hranice medzi fikciou a realitou, pretože nemusia byť v rozpore so snahou povedať pravdu, práve naopak.

Jaroslav Hochel filmový publicista

Málokedy má film nakrútený podľa skutočných udalostí takú silnú tému ako Milk Gusa Van Santa. Hoci ide o príbeh komunálneho politika, aktivistu v boji za práva gayov, nechýba mu univerzálnejší rozmer. Možnej plagátovitosti sa táto životopisná dráma vyhýba vďaka vynikajúcemu výkonu Seana Penna v titulnej úlohe. Súhra všetkých zložiek vytvára kompaktné dielo, často pripomínajúce dokument. Žiaľ, zaslpených senátorov Briggsov máme o vyše tridsať rokov neskôr dosť aj u nás - však, doktor Rakús, doktor Čarnogurský, doktorka Slavkovská?

Film

Milk, réžia: Gus van Sant slovenská premiéra: 14. mája

PRAVDA, 16.5.2009

Osobné veci Jána Pavla II.

Aj keď zosnulý pápež Ján Pavol II. navštívil Košice ešte v minulom storočí, mnohí veriaci na to spomínajú dodnes. Málokto ale tuší, že v Dóme sv. Alžbety sa nachádzajú jeho osobné veci. V súčasnosti má na ich používanie výhradné právo iba jediný človek.“

Redaktor TV JOJ: „Aj keď od návštevy pápeža Jána Pavla II. uplynulo už 14 rokov, málokto tuší, že tu po ňom zostalo niekoľko vzácností a tie sú ukryté za hrubými múrmi tejto košickej katedrály.“

Mons. Kamas, hovorca košickej arcidiecézy: „Je to pápežské rúcho, ktoré mal oblečené počas tejto pontifikálnej svätej omši.“

Redaktor TV JOJ: „A to je ono. Rúcho, v ktorom pápež ešte v 95. roku svätorečil troch košických mučeníkov. Pred odchodom do Vatikánu ho daroval košickému arcibiskupovi.“

Mons. Kamas: „Je z hodvábanej látky, bolo ušité v Ríme.“

Redaktor TV JOJ: „Odvtedy ho chránia ako oko v hlave a balia do špeciálneho vaku, aby vydržalo čo najdlhšie.“

Mons. Kamas: „Aby nebolo ohrozené a napadnuté žiadnymi škodcami.“

Redaktor TV JOJ: „Málokto z veriacich tuší, že práve túto vzácnosť si občas na svätú omšu oblečie aj arcibiskup.“

Mons. Kamas: „Bohoslužby nezačína pán arcibiskup tým, aby povedal, že čo má práve na sebe oblečené. Používa ho pri veľmi slávnostných príležitostiach.“

Redaktor TV JOJ: „Okrem neho sa tu môžu pochváliť aj ďalším rúchom z 19. storočia vyšívaným zlatými niťami a aj kalichom od Jána Pavla II. Ten je tak isto pozlátený a vyrobený vo Vatikáne.“

Mons. Kamas: „Kalich, ktorý svätý otec zanechal je uchovaný v trezore. Tu ho máme.“

Anketa: „Chceli by sme to aj my vidieť.“

Redaktor TV JOJ: „Ak by sa v budúcnosti podarilo zriadiť cirkevné múzeum, veriaci by mohli tieto vzácne rúcha obdivovať zblízka, no a toto pápežovo by tam zastávalo čestné miesto.“

Mons. Kamas: „Pretože je úzko späté s návštevou Jána Pavla II.“

Jozef Kačmár, JOJ, 19:30, 15.5.2009

Pápež vo veľkej politickej hre

Pápež sa počas svojej cesty po Blízkom východe vyjadril za vznik palestínskeho štátu. Izrael vzápätí čelil sérii rovnakých žiadostí. "Cesta mieru" pápeža Benedikta XVI. do Izraela a na Palestínske územia splnila svoj účel, ak ním bolo zvýšenie medzinárodného tlaku na Izrael. Iste, pápež tiež navštívil posvätné miesta židov, kresťanov aj moslimov, čo malo symbolizovať zmierenie medzi tromi monoteistickými náboženstvami, ktorých história je poznačená mnohými krvavými konfliktmi.

Oveľa dôležitejším ako duchovné, však bolo posolstvo politické. Médiá po celom svete obletela správa, že pápež sa pri návšteve Betlehema vyslovil za vznik samostatného palestínskeho štátu a kritizoval izraelskú bezpečnostnú bariéru, ktorú Izrael stavia na hraniciach Západného brehu Jordánu. Pápež tým fakticky vstúpil do dlhoročného konfliktu medzi Palestínčanmi a Izraelom, pretože svojím vyhlásením sa jednoznačne postavil na stranu Palestínčanov. Vo svetových médiách sa objavili polemiky, či to bolo správne. Jeho priame zaangažovanie sa do medzinárodného konfliktu nemuselo byť náhodné, ale môže byť súčasťou väčšej politickej hry.

Svet v pohybe

Ešte v pondelok 11. mája izraelská vláda tvrdila, že vytvorenie palestínskeho štátu neprinesie Izraelu mier, a preto s takýmto plánom nesúhlasí. V stredu pápež predniesol svoj výzvu v Betleheme, no a po nej sa medzinárodná politická scéna dala do pohybu. Hneď na druhý deň vyzval izraelského premiéra Benjamina Netanjahua na okamžité začatie rozhovorov o dvoch štátoch blízky spojenc západu na Blízkom východe jordánsky kráľ Abdallah II. V piatok 15. mája vystúpil pred americkým kongresom medzinárodný vyslanec pre Blízky východ Tony Blair, kde vyhlásil, že práve teraz existuje šanca na mier medzi Izraelom a Palestínčanmi. Vyzval amerického prezidenta Baracka Obamu, aby dotlačil Izrael k rokovaniam, pokiaľ je arabská iniciatíva na stole. Za sprostredkovateľa sa ponúka Egypt.

Obama, ktorý sa chystá predniesť zásadný prejav v Káhire budúci mesiac, v snahe napraviť poškodené vzťahy s islamským svetom, podľa

vlastných slov poukáže na dôležitosť obnovenia rokovaní izraelskému premiérovi počas rozhovorov, ktoré sa začali v pondelok vo Washingtone. Ešte pred odletom Netanjahua do USA sa izraelský minister obrany Ehud Barak vyjadril, že izraelská vláda je pripravená na politický proces, ktorého výsledkom budú dva národy žijúce vedľa seba v mieria vo vzájomnom rešpekte. Termín palestínsky štát však nepoužil. Európska únia presadzuje vytvorenie palestínskeho štátu dlhodobo. Izrael pod tlakom zdá sa, že izraelská vláda sa dostáva pod silný medzinárodný tlak. Izrael sa obáva iránskeho jadrového programu a objavili sa hlasy, že sa sám chystá zlikvidovať leteckým úderom iránske jadrové zariadenia. Pred týmto krokom ho však dôrazne varovali Spojené štáty. USA získali na svoju stranu niekoľko arabských štátov, ktoré sa postavili proti iránskemu jadrovému programu. Podporu arabských štátov

si však USA udržia len ak dotlačia pravicovú vládu v Izraeli k rokovaciemu stolu s Palestínčanmi. Navyše sa USA pokúšajú izolovať Irán cez jeho spojencu Sýriu, ktorá tiež vyjadrila záujem o obnovenie rozhovorov s Izraelom. Tá rovnako ako ostatné arabské štáty žiada konečné riešenie palestínskej otázky a návrat Golanských výšin zabraných Izraelom v roku 1967. Otvorenie rokovaní so Sýriou by americkej administratíve pomohlo ešte viac izolovať Irán. Ak Izrael podľahne tlaku medzinárodného spoločenstva, Vatikánu a hlavne svojho ochrancu USA, mohlo by to konečne viesť k priamym palestínsko-izraelským rokovaniam a v konečnom dôsledku k vytvoreniu samostatného palestínskeho štátu. A to by mohol byť začiatok konca násillia na Blízkom východe.

Tomáš Michalák

**Autor je politológ a arabista
SME, 19.5.2009**

Za behom je neregistrovaná cirkev

Navonok nevinná akcia, však so zvláštnym pozadím. Tak by sa dal nazvať Svetový beh harmónie. Bežať by sa malo už o pár dní po celom Slovensku. Organizátori podujatia však šíria údajne myšlienku pokoja, harmónie a lásky a oslovit' chcú najmä deti. V skutočnosti však ide o hnutie Sri Chinmoy, ktoré odborníci považujú za sektu.

Redaktorka TV Markíza: „Svetový beh mieru, taký názov má podujatie, na ktorom vraj zistíte ako viesť šťastnejší a plnohodnotný život. Nuž a toto je trasa, na ktorej chcú organizátori šíriť svoje myšlienky alebo skôr myšlienky svojho vodcu.“

telefonuje Miroslav Lojda, Ústav pre vzťah štátu a cirkvi: „V pozadí tejto akcie stojí hnutie Sri Chinmoy, ktoré nie je registrované ako náboženská spoločnosť.“

Redaktorka TV Markíza: „A práve tá sa obrátila na mestá a obce údajne s prosbou predstaviť krátky program pre deti, školy a detské domovy.“

Ivana Škodová, Centrum prevencie v oblasti seikt: „V tomto spoločenstve je absolútne podriadenie sa guru.“

Redaktorka TV Markíza: „Odborníci evidujú na Slovensku päť konkrétnych prípadov, kedy hnutie Sri

Chinmoy svojich členov psychicky poznačilo.“

Ivana Škodová, Centrum prevencie v oblasti seikt: „Všetci hovorili o strate takej duchovnej slobody, dokonca niektorí to označovali ako duchovné znásilnenie.“

Redaktorka TV Markíza: „Hlavný organizátor podujatia sa nám na kameru vyjadril' odmietol. Na oficiálnej stránke sme však zistili, že podujatie podporuje aj prezident Ivan Gašparovič, ktorý je na viacerých fotografiách.“

Marek Trubač, hovorca prezidenta SR: „S účastníkmi behu World Harmony Run sa pán prezident fotil počas dňa otvorených dverí prezidentského paláca a v ten istý deň sa fotografoval s vyše 500 ľuďmi. To je jediná aktivita, v ktorej sa angažoval pán prezident.“

Redaktorka TV Markíza: „Ústav pre vzťah štátu a cirkvi tvrdí, že zakázať podujatie nemôže. Samosprávam a ľuďom však radí.“

telefonuje Miroslav Lojda, Ústav pre vzťah štátu a cirkvi: „Skôr ako sa zúčastnia nejakej akcie alebo príjmu pozvanie, že by si mali najprv zistiť pozadie kto sa za tým skrýva.“

**Darina Mikolášová
Markíza, 19:00, 15.5.2009**

Potraty vláda prerokuje len naoko

Tabletka, ktorá vyvoláva potrat, na Slovensko nedorazí. A to napriek tomu, že ministerstvo zdravotníctva hovorí o jej využití v novom programe starostlivosti o ženy.

Šéf rezortu Richard Raši (Smer) prichystal na rokovanie vlády program, ktorý pre pasáže o potratoch ministri už niekoľkokrát odložili. Autor dokumentu gynekológ Michal Kliment tvrdí, že Raši už počíta s vyškrtnutím vecí. Vypadnúť by mali pasáže, ktoré posilňujú sexuálnu výchovu v školách, či body, ktoré by ženám uvoľnili cestu k antikoncepcii. Teda všetko, čo nevyhovuje cirkvi.

„Časť programu, ktorá rieši reprodukčné zdravie, biskupi odmietnu. A ministerstvo s tým počíta,“ konštatoval Kliment.

Slovenky s nízkym príjmom tak môžu zabudnúť na to, že im štát prispeje na antikoncepciu. Práve s príspevkom štátu pôvodne Raši počítal. Rovnako sa mal na Slovensku začať predávať liek, ktorý preruší tehotenstvo. Ide napríklad o tabletku RU 486, ktorá je bežne dostupná v Amerike. Ministerstvo zdravotníctva nekomentovalo, čo všetko chce presadiť. Vicepremiér Dušan Čaplovič zo Smeru tvrdí, že o zmenách budú ešte s cirkvou rokovať. „Musí sa to napísať citlivo,“ priznal.

Dať lekárom možnosť robiť potraty aj pomocou tabletky je podľa Klimenta potrebné preto, lebo je to šetrnejší spôsob ako chirurgický zákrok. Názory gynekológov na ňu sa však rôznia. Podľa gynekológa Jaroslava Hinšta sa vyskytol prípad, keď pacientka podstúpila taký zákrok vo Viedni a neskôr ju museli ešte vyčistiť, lebo potrat bol nekompletný.

Deti sa nebudú učiť o sexe

Rašiho plán stále hovorí aj o spornej sexuálnej výchove, ktorú odmieta do škôl zaviesť minister za SNS Ján Mikoš. Lepšia informovanosť v detstvom veku podľa odborníkov pomôže znížiť počet potratov a výskyt sexuálne prenosných chorôb. „Výchova k reprodukčnému zdraviu a právam by mala byť poskytovaná všetkým deťom,“ píše sa v materiáli.

Mikolaj poznamenal, že aj táto časť z programu asi vypadne. „Súčasná výchova k rodine postačuje,“ poznamenal Mikolaj. Podľa neho stačí, ak sa žiaci učia o pohlavnom živote na predme-

toch, ako je biológia. Mikolaj si myslí, že spolužitie muža a ženy dostatočne učiteľia vysvetlia na hodinách etiky, kňazi zase na náboženstve.

Zlepší sa vybavenie pôrodníc

Šancu uspieť má v programe zrejme len časť venovaná starostlivosti o tehotnú ženu a dieťa, ako napríklad lepšie vybavenie pôrodníc, zníženie úmrtnosti pri pôrode či liečba ešte nenarodeného dieťaťa. Schválená zrejme bude aj širšia prevencia proti rakovine vrátane psychologickú starostlivosti o pacientky s nádormi. Zlepšiť by s mali aj podmienky na dojčenie detí na pracoviskách pre matky po materskej dovolenke. Otázný je postoj k využívaniu umelého oplodnenia, ktoré by mohlo pomôcť pri riešení demografickej krízy. Lebo kým v EÚ sa každé desiate dieťa narodilo vďaka asistovanej reprodukcii, v Čechách každé štrnásť, tak na Slovensku len každé sedemdesiate siedme.

„Na Slovensku existuje asi desať percent párov so zdravotnými problémami. Ak by sa riešili, prinajmenšom by zmiernili súčasné demografické problémy,“ uvádza ministerstvo v programe. Spoločnosť podľa Rašiho chápe asistovanú reprodukciu ako luxus, nie ako šetrenie prostriedkov.

Upravený program, ktorý vláda vlni zamietla, predložil Raši do pripomienkového konania. Niektoré zmeny

chce zaviesť do konca roka 2009, iné v roku 2010. (odu), PRAVDA, 18.5.2009

„Súčasná výchova k rodine postačuje.“

Ján Mikolaj minister školstva

Národný program starostlivosti o ženu

Čo asi prejde

- gynekologické prehliadky u dievčat od 15 rokov zvýšiť návštevnosť gynekológov u žien nad 40 rokov

- pacientkám s nádorovými ochoreniami pohlavných orgánov a prsníka zabezpečiť psychologov

- vytvoríť podmienky, aby ženy po materskej dovolenke mohli dojsť svoje deti na pracoviskách

- zlepšiť podmienky v pôrodniciach

- bezplatná núdzová antikoncepcia a umelé prerušenie tehotenstva pre znásilnené ženy

- dostupnosť poradenstva pre obe domáceho násillia a sexuálneho zneužívania

- register darcov pohlavných buniek

Čo neprejde

- medikamentózne prerušenie gravidity - potratové tabletky

- príspevky na antikoncepciu pre ženy zo sociálne slabých vrstiev

- sexuálna výchova v školách

To podstatné biskupi odmietli, tvrdí odborník

Podľa prezidenta Spoločnosti pre plánované rodičovstvo Michala Klimenta, ktorý je spoluautorom programu reprodukčného zdravia, hrá ministerstvo zdravotníctva s novým návrhom iba divadlo.

Aký je rozdiel medzi materiálom, ktorý vlni ministerstvo stiahlo a týmto programom? Program sa zásadne zmenil. Je premenovaný na program starostlivosti o ženy, bezpečné materstvo a reprodukčné zdravie. Je rozdelený na dve časti - v prvej je podpora pôrodnosti, starostlivosť o tehotnú ženu a podobne. V druhej je práve výchova k zodpovednému sexuálnemu správaniu, prevencia neželaného tehotenstva a šírenia sexuálne pre-

nosných chorôb. Ministerstvo už vopred počíta s tým, že druhú časť Konferencia biskupov Slovenska odmietne.

Prečo?

Je to podivná snaha nájsť konsenzus s inštitúciou, ktorá má nebezpečné postoje k viacerým oblastiam života. Obávame sa kriminalizácie interrupcií. Hrozí, že sa tu nebude robiť prevencia, zanedbá sa vzdelávanie. Proti tomu protestuje aj Svetová zdravotnícka organizácia.

Aký má potom význam predkladať taký materiál? Veď je to divadlo.

(ses)

PRAVDA, 18.5.2009

komentár Scenzurovaný asexuálny program vlády

Milujte sa a množte sa. A nesnažte sa o tom veľa vedieť ani diskutovať. Tak asi vyzerá a aj bude vyzerat' sexuálna osveta na Slovensku. Roky pripravovaný vládny materiál, ktorý by mal upravovať otázky sexuálnej výchovy či plánovaného rodičovstva, zlepšiť zdravotnú starostlivosť o matky a deti - vrátane prevencie proti nádorovým ochoreniam či sexuálne prenosným infekciám (HIV) - mení stále viac svoju podobu podľa želania katolíckej cirkvi a kresťanských politikov. A to napriek tomu, že najobľúbenejšou a najsilnejšou vládnu stranou je ľavicový Smer.

S Národným programom sexuálneho a reprodukčného zdravia v SR mal problémy aj predošlý minister zdravotníctva Valentovič. A po zásadnom oklieštení a premenovaní - zrejme aby z názvu vypadol onen neslušný prívlastok „sexuálny“ - s ním čakajú starosti aj súčasného ministra Rašiho. Pretože doterajšie kompromisy v tejto otázke určite nie sú definitívne.

Z programu „vypadla“ tabletka vyvolávajúca potrat, hoci ide o šetrnejší spôsob interrupcií, ktoré už súčasná legislatívna upravuje. A na tejto úprave by zavedenie tabletky naozaj nič nezmenilo. Ešte závažnejší je návrh, aby štát neprispieval ženám na antikoncepciu, hoci to pôvodne bolo v pláne. Nie je ťažké domyslieť si dôsledky na sociálne slabšie rodiny. Úplne mylné je potom presvedčenie ministra školstva Mikolaja, že „súčasná výchova k rodine postačuje“.

Pohľad časti politickej scény na tieto otázky dostatočne vystihujú slová europoslancu Mikolášika (KDH), podľa ktorého vraj v usporiadanej rodine „nie sú užívatelia antikoncepcie, členovia takej rodiny nechodia na potrat, je v nich málo narkomanov a HIV infikovaných“. Čiže ak ženu znásilnia a chce zabrániť otehotneniu, už nemá nárok na členstvo vo vyvolenom klube usporiadaných rodín? Takisto ako vzorné manželky a milujúce matky užívajúce antikoncepciu s presvedčením, že dve-tri deti sú tak akurát? Je potom asi zbytočné opakovať, že uvoľnenie legislatívy v oblasti interrupcií spolu s lepšou osvetou znížilo počet interrupcií. Že dnešná mladá generácia nežije „nemravnejšie“ ako tie ostatné. Že podpora rodín s deťmi by mala spočívať najmä v ekonomickej a sociálnej motivácii (aby sa ľudia nebáli mať

deti) a nie v zákaze antikoncepcie. Na tieto témy budú vždy existovať rôzne názory. Vráťane názorov zodpovedajúcim duchu prísnej katolíckej morálky. Problémom je úsilie mnohých jej stúpcov nanútiť „svoje“ pravidlá celej spoločnosti - čo síce reálne nikdy nebolo a nie je možné. O to silnejšie sa však potom prejavuje snaha ovplyv-

ňovať v tomto smere celospoločenské dokumenty či rozhodnutia. Je to snaha scestná, ale úspešná, keďže jej tlaku podľahla aj vláda. Výsledkom bude asexuálny, scenzurovaný a nemoderný program, ktorého dosahy budú v lepšom prípade nijaké a v horšom škodlivé.

Márius Kopcsay
PRAVDA, 18.5.2009

Raši sa nepúšťa

Ministerstvo zdravotníctva pri interrupciách stavia na kompromis s katolíckou cirkvou.

Ministerstvo zdravotníctva ustúpilo cirkvám. Národný program starostlivosti o ženy, ktorý je v pripomienkovom konaní, prepracovalo podľa pripomienok biskupov.

Dokument hovorí o reprodukčnom zdraví, sexuálnej výchove žiakov, antikoncepcii či o umelom prerušení tehotenstva. Materiál sa ešte bude meniť, mimovládne organizácie sa obávajú, že z neho viaceré liberálne ciele ešte vypadnú.

Zohľadnenie niektorých výhrad cirkvi potvrdila aj hovorkyňa ministerstva Zuzana Čizmariková. V rámci nich môžu zdravotnícki pracovníci odmietnuť vykonávať alebo asistovať pri umelom prerušení tehotenstva, asistovanej reprodukcii alebo sterilizácii. Minister chce, aby všetky nemocnice dali pacientkám možnosť podstúpiť u nich umelé prerušenie tehotenstva. Výnimku majú mať iba cirkevné zariadenia.

Materiál počítá takisto s podporou užívania antikoncepcie, tabletiék, ktoré umelo vyvolávajú potrat a sexuálnej výchovy v školách, ktorou by sa malo „stanoviť optimum sexuálnej gramotnosti“.

„Materiál vnímam ako viac zriadený jed oproti tomu predchádzajúce- mu,“ reaguje na národný program šéf

občianskeho združenia Fórum života Marek Michalčík.

Katolícki biskupi chcú o programe ešte vyjednávať v piatok, dovtedy sa k nemu nebudú vyjadrovať.

„Máme obavu, že v snahe nájsť kompromis s Konferenciou biskupov Slovenska vypadnú z programu zásadné zložky, ktoré sa týkajú reprodukčného zdravia,“ hovorí Oľga Pietrušová, riaditeľka Spoločnosti pre plánované rodičovstvo. Tým sa podľa nej stratí podstata celého programu.

Premiér Robert Fico sa dlhodo- bo snaží o dobré vzťahy s cirkvami. Potvrďuje to nielen minuločné neschválenie programu sexuálnej výchovy v školách, ale aj jeho vyjadrenie, že pre veriaceho človeka by mala byť cirkev matkou a štát otcom.

(jkr), SME, 19.5.2009

Čo je v programe

- uplatňovanie výhrady vo svedomí pri interrupciách; - cirkevné zariadenia môžu

odmietnuť interrupcie; - sexuálna výchova v školách; - podpora antikoncepcie,

potratových tabletiék; - gynekologické vyšetrenia

pre 15-ročné dievčatá; - skriningy pohlavných orgánov

pre ženy po štyridsiatke.

ZDROJ - Národný program

Vysoké školy nebudú brať dodatky vážne

Niektoré o nich ešte nepočuli, iné o nich čosi tušia. Na prijímacích skúškach však vysoké školy dodatky k maturitným vysvedčeniam do úvahy brať nebudú. Tohtoroční

maturanti si ich teda môžu odložiť do zásuvky spolu so zelenou stužkou. Na pamiatku.

pokračovanie na str. 3

Študenti teológie mali obťažovať chlapcov

Traja františkáni, študenti teológie, sú podozriví, že sexuálne zneužívali dvoch chlapcov.

Výšetrovatelia obvinili troch študentov teológie, že sexuálne zneužívali dvoch chlapcov vo veku 11 a 14 rokov. Polícia tak urobila po minulotýždňovej domovej prehliadke v bratislavskej reholi františkánov, kde študenti pôsobili.

Obvinení sú stíhaní na slobode. „Vyšetrovanie pokračuje, vykonávajú sa potrebné procesné úkony. Vzhľadom na túto skutočnosť nie je v súčasnosti možné poskytnúť ďalšie informácie k prípadu,“ povedala bratislavská krajská hovorkyňa Tatiana Kurucová.

Balázs: Jeto pokus o diskreditáciu

Bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský nechcel prípad komentovať. „Zavolajte františkánom, oni vám dajú ďalšie informácie,“ povedal jeho hovorca Jozef Hal'ko.

Predstavitel' františkánov Ján Krsťitel' Balázs hovorí, že v právnom štáte platí prezumpcia nevinu. „Predstavite-

lia rehole sú presvedčení, že ide o vykonštruované obvinenie, ktoré nesie znaky cielenej diskreditácie. K prípadu sa bližšie vyjadríme až po jeho uzavretí,“ povedal Balázs.

Sporné body

Podľa informácií SME je v prípade viacero nejasností.

K obťažovaniu malo napríklad dôjsť na frekventovaných miestach - v sakristii a návštevných miestnosti.

Proti obvineným františkánom vypovedala aj teta oboch chlapcov, ktorá však neskôr v telefonickom rozhovore predstaviteľom rehole povedala, že tak konala pod nátlakom polície.

Samotní chlapci, nevlastní bratia zo slabších sociálnych vrstiev, navyše vypovedali až niekoľko mesiacov po tom, ako malo dôjsť k ich zneužívaniu.

Chlapci navštevovali reholu, ktorá ich finančne podporovala, do konca minulého roka.

Františkáni neskôr prestali rodine pomáhať, pretože mali pocit, že to zneužíva. (vag), SME, 19.5.2009

Barack Obama prevzal doktorát, nazvali ho vrahom

Na mape bitiek americkej kultúrnej občianskej vojny pribudlo ďalšie bojisko. Americký prezident Barack Obama v „nepriateľskom prostredí“ volal po zmieri. Napriek silným protestom sa mu na katolíckej univerzite v indiánskej Notre Dame dostalo priateľského prijatia. Protesty proti šéfovi Bieleho domu, ktorý hovoril o potratoch, zostali za múrmi školy.

„Nenavrhujem, aby sa diskusia o potratoch skončila,“ povedal Obama, ktorý na univerzite dostal čestný doktorát. „Každá strana bude bojovať za svoju vec s vášňou a presvedčením. Ale môžeme to robiť bez toho, aby sme našich súperov s inými názormi ponížili len na karikatúry. Spolupracujeme v tom, aby bol počet žien, ktoré si chcú nechať dieťa vziať, čo najmenší. Zmenšíme počet nechcených rodičovstiev. Spravme adopcie prístupnejšie,“ hovoril Obama.

Potraty sú v Spojených štátoch najhorúcejšou témou, ktorá rozdeľuje Ameriku na dva nezmieriteľné tábory a ovplyvňuje množstvo iných politic-

kých tém. Obamovo vystúpenie na univerzite sa už dopredu stretlo s búrlivými protestmi radikálnych odporcov potratov. Tí tvrdia, že prezident podporujúci zabitie nenarodeného života nemá na katolíckej univerzite čo hľadať. Proti prezidentovi, ktorého nazvali vrahom, protestovali desiatky ľudí pred bránami školy a zasiahnuť musela až polícia. Oponovali im však aj mnohí katolíci, podľa ktorých je univerzita predovšetkým miestom slobody prejavu. „Obamov prejav bol dobrý, dosiahol, čo chcel,“ povedal pre Pravdu Thomas Reese, odborník na vzťahy americkej katolíckej cirkvi so štátom. „Obama pri ňom znel viac ako kazateľ než ako politik,“ pripustil Reese, ktorý je jezuita, Obamovo rečnícke majstrovstvo. Kladne však hodnotil i jeho výzvy na znížovanie počtu potratov. „Určite jeho prejav neuspokojil tých, ktorí chcú potraty zakázať,“ pripúšťa Reese. „Ale politickou realitou je, že v dohľadnom čase nič také ani možné nie je. Obamu preto treba vziať za slovo a stratégiu znížo-

dokončenie zo str. 7

„S ničím takým sme sa ešte nestretli. O dodatkoch počujeme po prvý raz. Nikto nás o nich oficiálnou cestou neinformoval,“ prezradil prekvapený hovorca Katolíckej univerzity v Ružomberku Vladimír Buzna. „Naše fakulty už podmienky na prijímanie skúšky zverejnili a rozhodne sa na nich nebude nič meniť,“ dodal.

Dodatky boli jednou veľkou neznámou aj prevedenie Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. „Prvý raz o tom počujem, ničím takým sme sa zatiaľ nezaoberali,“ povedala prorektorka pre vzdelávanie Ružena Žilová.

O dodatkoch už dlhšie vedia na Technickej univerzite vo Zvolene, zatiaľ sa však na ich uvádzanie do praxe nijak špeciálne nepripravili. „Nijaký zákon nám to zatiaľ neprikazuje,“ potvrdil Peter Gašperan z referátu vonkajších vzťahov.

Minulý rok bol medzi vysokoškolskými najväčší záujem o ekonomické vedy, ktoré chcelo študovať takmer 20-tisíc uchádzačov. Zo spoločenských vied bolo populárne aj učiteľstvo či právo. V prírodných vedách dominovali odbory zamerané na ochranu životného prostredia, medzi technickými bol najväčší záujem o strojárstvo. Celkovo sa vlni na vysoké školy hlásilo viac ako 76-tisíc ľudí, školy z nich prijali 61-tisíc.

Najpopulárnejšie odbory v roku 2008

odborníci prihlásení
ekonomické vedy 19 272
pedagogické vedy 12 702
učiteľstvo 8 981
lekárske vedy 6198

vania počtu potratov vnímať ako krok dobrým smerom,“ tvrdí Reese, ktorý prednáša na Georgetownskej univerzite.

Katolíci sú najpočetnejším náboženstvom v USA, keď sa k nim hlási takmer štvrtina celého obyvateľstva. Viac ako polovica Američanov sa hlási k protestantom, no tí sa združujú v mnohých cirkvách.

Miloslav Surgoš
PRAVDA, 19.5.2009

Užívali si sex s malými chlapcami

Pedofilná aféra troch študentov teológie v kláštore bratislavských františkánov

Sexuálne orgie, zvrhlosti a zneužívanie maloletých.

Toto všetko sa malo odohrávať za múrmi bratislavského františkánskeho kláštora a rovnako aj v sakristii ich majestátneho kostola. Policajti pri razii našli pornomateriál i miestnosť postriekanú mužským ejakulátom.

Traja obvinení študenti teológie však napriek tomu tvrdia, že sú nevinní.

Traja adepti na mníchov mali zneužívať osem chlapcov vo veku od 8 do 14 rokov z chudobných rodín, ktorí si údajne do kláštora chodili po jedlo. Celé sa to vraj odohrávalo v sakristii kostola františkánov.

Obvinení budúci františkánski kňazi navštevujú Teologickú fakultu Trnavskej univerzity v Bratislave a dvaja z nich sú dokonca v poslednom, šiestom ročníku. Zatiaľ nie je známe, ako dlho si študenti teológie krátili chvíle sexuálnymi radovánkami s maloletými. Ich zvrhlé chůtky stoplo až udanie rodičov a následná policajná razia pod strechou františkánskeho kláštora.

Izba postriekaná ejakulátom

Muži zákona namiesto modlitebných knížiek a svätých obrázkov údajne našli porno časopisy s gay tematikou a pornografické DVD.

Zaujímavý pohľad sa im vraj naskytl aj pri zasvetení UV lampy v miestnosti, ktorá mala byť celá postriekaná mužským ejakulátom.

„Začali sme trestné stíhanie vo veci zločinu sexuálneho zneužívania formou spolupáchateľstva. Prípud vyšetrojeme v spolupráci s bratislavskou okresnou prokuratúrou. Vyšetrovateľ obvinil tri osoby, ktoré sú stíhané na slobode, „povedala nám k tomuto šokujúcemu odhaleniu bratislavská krajská hovorkyňa Tatiana Kurucová.

Stále sú v kláštore Pedofilný škandál, ktorý otriasol Slovenskom, odmietajú komentovať predstavitelia fakulty i rehole bratov františkánov. Mladíkov pred nami obhajovala iba vrátnička v kláštore, ktorá ich označila za veľmi pobožných a milých chlapcov.

„Poznám ich a neverím, že by boli schopní také niečo urobiť. Dnes som jedného z nich stretla, všetci traja naďalej bývajú v kláštore, pripravujú sa na skúšky a tvrdia, že sú nevinní, „ prezradila nám.

Čo si o škandále myslia kompetentní?

Juraj Andrej Mihály, provinciálny minister Rehole menších bratov Františkánov na Slovensku

- V posledných dňoch sme konfrontovaní so záujmom médií o vec, ktorá je predmetom policajného vyšetrovania. V právnom štáte platí prezumpcia neviny. Predstavitelia rehole sú presvedčení, že ide o vykonštruované obvinenie.

Teologická fakulta Trnavskej univerzity v Bratislave, sekretariát

- Nepodáme žiadne informácie ani obvinenie nekomentujeme.

Netaktné je, že sa to takto začalo rozoberať v médiách.

Konferencia biskupov Slovenska, tlačová kancelária

- Rehoľa menších bratov Františkánov funguje ako samostatný subjekt. Obvinenie padlo do jej radov, preto nám neprináleží ho komentovať. (mm)

Kto sú františkáni

Rehoľu takzvaných menších bratov založil svätý František z Assisi začiatkom 13. storočia v Taliansku. Pápež Inocent III.

schválil jej pravidlá už v roku 1209 a františkáni sa čoskoro rozšírili do celej Európy. Na Slovensku pôsobia už od roku 1239. Podľa predpisov majú v chudobe a čistote pokorne slúžiť Bohu. Nemali by prijímať peniaze či vlastniť akýkoľvek majetok. V súčasnosti pôsobia v kláštoroch v siedmich slovenských mestách - Bratislave, Trnave, Hlohovci, Prešove, Trstenej, Nových Zámkoch a vo Filakove. Medzi františkánov v bratislavskom kláštore patrí i známy kňaz Ján Krstiteľ Balázs.

V tomto kláštore žije 13 mníchov, ktorí zložili celoživotný sľub a ďalších 16 s dočasným sľubom.

(mš)

Plus jeden deň, 20.5.2009

ANKETA

Aký majú ľudia názor na gay aféru?

Jitka (38), Bratislava

- Nepáči sa mi to a v týchto kruhoch by som to vôbec nečakala. Myslím si, že to je zvrátené, ohavné.

Tajana (26), Bratislava

- Je to strašné a vôbec si neviem predstaviť, ako také niečo mohlo vzniknúť.

Zvlášť keď ide o budúcich kňazov. Sama som matka, preto ma zneužívanie detí šokuje. Je to hrozné.

Robert (50), Bratislava

- Určite by mali byť súdení.

Ide o trestný čin a či sú kňazi, alebo obyčajní ľudia

- pre každého platia rovnaké zákony.

Zneužívanie detí kňazmi vo svete

ÍRSKO - V krajine dlhé desaťročia dochádzalo k zneužívaniu detí v školách, sirotincoch a nemocniciach, ktoré boli štátne, ale viedli ich rôzne cirkevné rády. Prvé obvinenia sa objavili už pred 15 rokmi. Až teraz sa chystá zverejnenie výsledkov vyšetrovania, podľa ktorých sa na sadistickom zneužívaní podieľalo až 500 kňazov.

Podľa dublinského arcibiskupa dokumenty „všetkých šokujú“.

USA - Škandál so zneužívaním detí kňazmi vypukol v roku 2002.

Ukázalo sa, že za posledných 50 rokov bolo zo sexuálneho obťažovania obvinených vyše 4-tisíc rímskokatolíckych kňazov. Viaceré diecézy sa mimosúdne dohodli na vyplatení desiatok miliónov dolárov odškodného obetiam.

RAKÚSKO - V seminári v St. Pöltene našli v roku 2004 v počítačoch 40-tisíc pornoobrázkov vrátane detskej pornografie.

Šéf seminára to najprv zľahčoval, ale cirkev nakoniec školu zavrela.

V tom istom čase začali vyšetrovať prominentného kňaza za údajné zneužívanie chlapcov. Výsledkom bolo, že z cirkvi sa odhlásili tisíceky znechutených Rakúšanov. (bar)

Plus jeden deň, 20.5.2009

Írski kňazi roky terorizovali deti

Na katolíckych školách sexuálne zneužívali tisíce detí. Cirkev aj štát o tom vedeli

Tritisíc strán, ktoré potopili cirkev v Írsku. Správa o zneužívaní detí kňazmi otvára temnú minulosť.

Boli ikonou írskej hudby. Íri si bez nich nevedeli v dublinskom Croke Parku finále hurlingu, národného športu, už ani predstaviť. Vysmiate tváre chlapcov v legendárnych modro-červených uniformách však skrývali temnú pravdu. Stovky chlapcov z dychovej kapely katolíckej školy Artane bolo sexuálne zneužívaných, bitých a ponižovaných.

Príbehy chlapcov z Artane sú len jednou kapitolou škandálu, ktorý včera otriasol katolíckou cirkvou v Írsku a šokoval celú krajinu. Hrôzostrašné svedectvá vyše dvoch tisícov ľudí, ktorým katolícki vychovávatelia urobili z detstva pekló, zverejnili vo svojom päťzväzkovom spise Komisia na vyšetrovanie zneužívania detí.

Teror na cirkevných školách

Komisia, ktorú vláda zriadila v roku 2000, nazhromaždila za deväť rokov dostatok dôkazov o tom, že vyše 35-tisíc detí bolo v katolíckych výchovných inštitúciách vystavených fyzickému a psychickému teroru.

„Polepšovne a nápravné školy fungovali s prísnou kontrolou, zabezpečenou telesnými trestami a strachom pred nimi,“ cituje BBC z viac než tritisíc stranovej správy.

Len v dublinskej arcidiecéze bolo od roku 1940 do sexuálneho zneužívania zapletených sto kňazov, v celom Írsku čelí obvineniam až 500 členov kléru.

Vyšetrovanie, ktoré viedol sudca Justice Ryan, ukázalo, že cirkev v Írsku od začiatku vedela, že zneužívanie a týranie detí v jej inštitúciách bolo bežnou praxou. Sexuálne zneužívanie bolo viac rozšírené na chlapčenských školách. Na tých dievčenských, ktoré viedli rehoľné sestry, fungovali skôr telesné tresty a psychické ponižovanie.

V írskych štátnych školách, ktoré spravovali katolícke rehoľné rády, vláda podľa správy väzenská disciplína, deti často hladovali a jedlo nespĺňalo základné kritériá kvality. Školskí inšpektori o situácii vedeli, počas návštev však s deťmi nehovorili a nič nehlásili.

Kňazov súdiť nebudú

Dlho očakávaná správa potvrdzuje obvinenia obetí zneužívania, že ako deti boli využívaní ako neplatení otroci, ktorí zarábali peniaze pre rehoľné minifabriky, farmy, obchody či pracovne. „My sme pracovali, oni dostali peniaze,“ povedal denníku Guardian bývalý člen kapely v Artane Patrick Walsh.

„Pri Artane mali farmu, kde pestovali zemiaky a zeleninu, a my deti sme tam pracovali bez zaplatenia,“ dodal. Fyzické tresty boli na dennom poriadku.

„Od ôsmich rokov som bol sexuálne zneužívaný kňazmi z kongregácie Kresťanskí bratia,“ povedal pre BBC Thomas Wall, ktorý sa ocitol v sirotinci ako trojročný. Rovnakú skúsenosť má aj Tom Hayes z Limericku.

Obaja tvrdia, že v škole úplne stratili vieru v katolícku cirkev.

Aj keď komisia navrhuje vláde, ako odškodniť obeť a napraviť chyby vo výchovných inštitúciách, tisícky obetí poukazujú na to, že zodpovední nebudú postavení pred súd.

Komisia ešte v roku 2004 súhlasila pod tlakom žaloby rehole Kresťanských bratov s tým, že v spise nebudú použité konkrétne mená kňazov a rehoľníkov.

Odmietla tiež skúmať aj zodpovednosť súdov, ktoré deti za nezmyselné previnenia posielali do polepšovni a nápravných škôl. Cirkev sa navyše v roku 2002 dohodla s vládou, že na odškodnom zaplatí len 128 miliónov eur z 1,3 miliardy. Zvyšok pôjde z daní občanov.

Tomáš Hudák
SME, 21.5.2009

Hlas obetí

Bolo to, ako žalovať pápeža. Keď špeciálna komisia na zneužívania detí klérom v roku 2000 prvýkrát zasadla, všetkým bolo jasné, že keď sa to raz skončí, bude to megaškandál. Ten spis, na ktorý sa čakalo desaťročie a ktorý stal Írov sto miliónov eur, sa nečíta ľahko. Má novej generácii Írov povedať pravdu o ich „temnom stredoveku“ 20. storočia.

Sudca Seán Ryan bol ideálnym mužom na to, aby sa stal hlasom tisícov obetí tyranie, ktorú na deťoch desaťročia páchali príslušníci katolíckej cirkvi. Šéfom komisie sa stal v roku 2003, keď sudkyňa Mary Laffoyová odišla na protest proti sabotovaniu vyšetrovania ministerstvom školstva.

Ryan, ktorý už predtým viedol vyšetrovanie sexuálneho zneužívania detí v diecéze Ferns, asi vedel, že chápadla vplyvného kléru siahajú oveľa vyššie, ako si vie predstaviť. Aj preto považujú postihnúť jeho misiu za sklamanie. Sľúbil im niečo, čo nemohol splniť. Zadosťučinenie. Ryan, aby vôbec vyšetrovanie dotiahol do konca, najprv zosekal počet prípadov, ktoré sa majú vyšetriť úplne a potom pod tlakom žalôb cirkvi pristúpil na to, že správa neuvedie jediné konkrétne meno. Z hlasu obetí sa stal už iba jeho hlas.

Tomáš Hudák
SME, 22.5.2009

Najvyšší katolícky predstaviteľ Írska sa ospravedlnil v škandále ohľadne zneužívania detí v kresťanských výchovných zariadeniach

„Najvyšší katolícky predstaviteľ Írska sa ospravedlnil v škandále ohľadne zneužívania detí v kresťanských výchovných zariadeniach. Vážne obvinenia proti katolíckej cirkvi obsahuje záverečná správa írskej vyšetrovacej komisie založená na svedectvách bývalých žiakov a zamestnancov cirkevných inštitúcií. Podľa tohto dokumentu približne 2500 niekdajších žiakov v rámci vyšetrovania tvrdilo, že bolo počas svojho pobytu v cirkevných ústavoch sexuálne zneužitých alebo ich kňazi a mníšky fyzicky inzultovali.“

Rádio Beta, 17:00, 21.5.2009

Musel som im to robiť ústami aj rukou

Františkánski mnísi si nechutnosti s deťmi údajne nahrávali na mobily a kamery. Za dva roky si takto chlapec podľa jeho slov privyrobil 166 eur

Šokujúca sponď! Alojz J. (10), ktorého spolu s nevlastným bratom Lukášom (14) mali až dva roky znásilňovať mnísi z Františkánskeho kláštora v Bratislave, prehovoril: „Musel som im to robiť ústami aj rukou! „Muži, ktorí mali svoj život zasvätiť Bohu, vraj chlapcom za mlčanie o nechutnostiach dokonca platili!

Lukáš (14) a Alojz (10) začali chodiť ku františkánom na odporúčanie ich krstnej mamy.

„Chodili sme tam aj s babkou, vtedy sa však nič nedialo, „začína rozprávanie Lojzík. Hoci ide ešte len o malé dieťa, o sexe vie viac ako ktorýkoľvek jeho rovesník. Namiesto rozhovorov o Bohu a správnom živote ho totiž niektorí mnísi v kláštore naučili aj orálne uspokojovať mužov.

„Keď sme boli v kostole bez babky, farári nás zavolali na čaj. S bratom nás rozdelili, mňa si zobral do izby jeden z nich, nohu si dal na okno a začal si to robiť. Potom chcel, aby som to zopakoval, „šokuje nás.

Nezostalo však len pri tom.

Zvrhlý sex nahrávali

„Robil som mu to rukou aj ústami, popritom si to nahrával na telefón,“ pokračuje v nechutnostiach malý chlapec.

Okrem mobilu si vraj mnísi na zaznamenávanie zvrhlých chůťok zaobstarali aj kameru. Ak nahrávali na ňu, boli s chlapcom vždy dvaja.

„Boli to Marek, Dušan, Jožo a Ján, „prezrádza Lojzík kňazské mená mníchov, ktorí sa podľa neho mali na zneužívaní zúčastňovať. Obvinení sú však len traja z nich, štvrtý figuruje v prípade iba ako podozrivý.

„Vždy mi potom dali peniaze, maximálne 100 korún (3,3 eura), „priznal Lojzík. Odhaduje, že si takto zarobil až

5-tisíc korún (166 eur). Ako sme sa dozvedeli, starší zo súrodeneckej dvojice Lukáš L. (14) mal mať s mníchmi aj análny sex.

Ukryli ich?

Príbuzným po čase začalo byť správanie chlapcov podozrivé.

Z Lukáša sa stal údajne bitkár.

Krstná mama si ho preto zobrala na Záhorie. Obaja sa však stále správali čudne, a preto navštívili psychologičku v Holiči.

Až tá zistila šokujúci dôvod Lukášovej agresie. Rodina sa okamžite obrátila na políciu, ktorá spravila v kláštore prísne utajovaný záťah.

Podozriví mnísi tam vraj už neboli. Ostalo tam po nich len pár vecí.

Rehoľ'a ich totiž presunula do Hlohovca ešte vlani v októbri. Údajne dokončili štúdium a mali sa modliť! Polícia si tak musela pre podarených sluhov Božích prísť až tam.

Zhabali počítače

Dvaja obvinení pochádzajú z Trnavského okresu a tretí je Poliak. Polícia zabavila ich CD, DVD aj počítače. Obvinili ich však až potom, ako ich chlapci spoznali na fotografiách.

Mužov zákona pri prehliadke bratislavského kláštora šokovala aj prítomnosť mužského semena v čajovni.

Polícia vraj tiež zaisťovala zo spoločenskej miestnosti, kde sa farári stretávali s deťmi, tri stoličky s ejakulátom.

Mnísi sú stíhaní na slobode.

Kompetentní sú pravdepodobne presvedčení, že neutečú, nebudú ovplyvňovať svedkov ani pokračovať v trestnej činnosti.

Zaujímavé je, že podľa našich informácií navštívil jeden z predstavených kláštora hneď po razii rodiny oboch malých chlapcov. Lukášov otec nás prosil, aby sme neprezradili, kde sa nevlastní bratia nachádzajú, pretože má o nich strach. (rm, mm, pk, jb)

Plus jeden deň, 21.5.2009

KDS bude pozorne sledovať vyšetrowanie františkánov

Polícia pokračuje vo vyšetrowaní členov Františkánskeho rádu, ktorí v bratislavskom Kláštore údajne zneužívali chlapcov. Vyšetrowanie budú pozorne sledovať aj Konzervatívni demokrati Slovenska /KDS/. Oznámil predseda strany Vladimír Palko. Podľa jeho slov chcú, aby pravda vyšla najavo.

Vladimír Palko, predseda KDS: „Ak sa podozrenia ukážu ako oprávnené, poškodí to povest' katolíckej cirkvi na desaťročia. Naopak, ak sa ukáže, že tieto podozrenia sú neopodstatnené, tak to znamená, že je tu tendencia katolícku cirkev napádať.“

Rádio VIVA, 18:00, 21.5.2009

Matka miništranta prehovorila

O prípade údajného zneužívaní detí u Františkánov v Bratislave hovorí celé Slovensko. Polícia aj cirkev mlčia. Vyšetrowanie sa neskončilo. Nám sa do redakcie dostala zdesená mama jedného z miništrantov. Tiež chcela prehovoriť pred kamerou.

Dárius Haraksin, redaktor TV JOJ: „Pani Renáta vodi svojho syna do tohto kostola ako miništranta už niekoľko rokov. Tomu, že by sa incident stal neverí.“

Renáta Galvánková, mama miništranta: „No to neverím tomu.“

Redaktor: „Roky chodievajú do tohto kostola, 20 minút pred omšou sa ide syn prezliecť. Keď odminištruje, v sakristii sa opäť prezlečie a ide preč.“

Renáta Galvánková: „Áno, ponúkajú niekedy čaj, alebo tak, že sa popýtajú nemáš na niečo chuť, alebo také, ale to je v rámci toho zákristia, takže nevolajú niekam do iných miestností.“

Redaktor: „Ale údajne zneužití chlapci tvrdia niečo iné.“

Údajne zneužitý chlapec: „Vtedy sa nič nedialo, iba keď sme tam my dvaja boli cez týždeň sami.“

Redaktor: „Podľa nej si to mohli chlapci zo Záhoria aj vymyslieť. Myslí si, že sa chceli za niečo pomstiť. Sama vraj bežne videla, ako chudobní chlapci prišli pýtať k Františkánom peniaze. Oblečenie a jedlo pritom nechceli.“

Renáta Galvánková: „Keď nedostanú tie korunky, viete tak sa vedia mstiť títo mladíci. Bola som toho svedkom.“

Údajne zneužitý chlapec: „Nám povedal, že to mám urobiť a dostanem peniaze a tak.“

Redaktor: „Pani Renáta hovorí aj o tom, že ak by sa za múrmi kláštora či kostola dialo niečo zlé, určite by to na svojom synovi ako matka zbadala. Zároveň si myslí, že je prípad vykonštruovaný. Ak je všetko pravda, mali by sa hriechníci okamžite priznať.“

Renáta Galvánková: „To je taká naša morálna zásada, mlčky prejsť tým ohňom. Je to taká skúška, ktorá nás Kresťanov, vlastne všetkých sa nás týka.“

Redaktor: „Adepti na mníchov sú zatiaľ stíhaní na slobode. Ani cirkev ani polícia zatiaľ bližšie o prípade hovorí nechce.“

Dárius Haraksin
JOJ, 19:30, 21.5.2009

Nemšovský farár si kúpil BMW!

Dedinčania sú pobúrení Kňaz tvrdí, že je to jeho jediný luxus

Veriaci z Nemšovej sú v nemom úzase! Ich farár Anton Košík sa už niekoľko dní vyváža v čiernom terénnom BMW X3! Svoje luxusné autíčko pritom bez ostychu necháva stáť pred garážou fary. Rímskokatolícky kňaz tvrdí, že je to jediný luxus, ktorý si môže dovoliť.

Inak mu vraj nepatrí vôbec nič!

„Veľmi ma šokovalo, že farár sa zmohol na kúpu BMW.

Myslel som, že žije skromným životom. On si, naopak, v čase krízy kúpil auto, ktoré si málokto ovečka z jeho farnosti môže dovoliť! „ napísal Novému Času čitateľ.

Oficiálne sa však farár ku kúpe luxusného, hoci ojazdeného auta nechcel vyjadriť. Priznal však, že BMW X3 parkujúce pred garážou fary je skutočne jeho. Má vraj dva roky a priviezol si ho zo zahraničia. „Auto potrebujem a toto nebolo veľmi drahé.

Keďže bolo ojazdené, vyšlo ma porovnateľne s oktáviou v plnej výbave,“ povedal kňaz. Jeho cena sa teda mohla pohybovať okolo 23-tis. EUR (približne 700-tis. Sk). Košík priznal, že na auto si zarobil a sčasti aj požičal. Je sklamaný z toho, ako ľudia na jeho BMW reagujú. „Neviem, prečo sa hnevajú. Mám s ľuďmi dobrý vzťah, snažím sa k nim byť ústretový. Okrem toho auta mi nepatrí nič, ani táto fara nie, ani nič, čo sa tu nachádza.

Už vlastním iba počítač, „ dodal farár a priznal, že reakcie miestnych „ovečiek“ na jeho auto ho veľmi mrzia. Zvažuje vraj, či neodíde na inú farnosť.

Nitrianske biskupstvo nový „bavorák“ svojho farára neskúmalo. „Neprišla žiadna sťažnosť. Preto sa k tejto záležitosti nemôžeme vyjadriť, „ povedal Michal Rajec zo sekretariátu biskupstva. **(hc), Nový čas, 21.5.2009**

Vytvoril predchodcu mobilov!

Tajovčania sú hrdí na vynálezcu Jozefa Murgaša. Aj vďaka nemu môžeme používať mobily! Presne pred 105 rokmi si dal Jozef Murgaš z Tajova pri Banskej Bystrici patentovať zariadenie na bezdrôtovú telegrafiu. Odštartoval ním doslova „revolúciu“ v komunikácii na diaľku!

„Aj vďaka nášmu rodákovi môžeme dnes používať mobily, „ hrdó hovorí sprievodkyňa pamätnou izbou Mária Surovčíková, ktorú Jozefovi Murgašovi zriadili v obci Tajov. Tamjší obyvatelia vedia, akého veľikána v obci v minulosti mali. „Sme veľmi hrdí, že sa tento génus narodil práve u nás, „ hovorí tajovský farár Jozef

Petrík (34) o známom vynálezcovi. „Vždy si pripomíname jeho narodenie, smrť a chceme, aby sa naňho navždy pamätalo, „ dodáva farár.

Jozef Murgaš sa narodil v Tajove, gymnázium vyštudoval v Banskej Bystrici a svoj život dožil v USA, kde je aj pochovaný.

Hoci bol kňazom, zaujímalo ho maliarstvo, no preslávili ho najmä elektrotechnické vynálezy. Jeho prvým patentom bola vysielacia stanica s anténou, ktorú mali spolu so slúchadlom aj na prijímacej stanici. Takto vlastne Murgaš dosiahol dovtedy nemysliteľné - prenášanie hovorených slov na diaľku! **(mkš), Nový Čas, 22.5.2009**

Bulhari chcú kúsok zo sv. Cyrila

Bulharský biskup Kyprián včera na Biskupskom úrade v Nitre rokoval o možnosti získať aspoň časť ostatkov svätého Cyrila.

Predseda samosprávneho kraja Milan Belica potvrdil, že Bulhari by veľmi radi získali čo i len kúsok z pozostatkov svätca. Tie sú uložené v relikviári na Nitrianskom hrade. Včeraj-

šie rokovania sa ukázali, aspoň zatiaľ, ako neúspešné.

Návšteva z Balkánu sa však nevzdáva. Biskup Kyprián hneď navrhol, aby nitriansky biskup prišiel do Bulharska s ostatkami svätca a pobudol tam aspoň mesiac.

(tasr)

Plus jeden deň, 22.5.2009

Ťahanice o pozemky v Spišskej Sobote

V popradskej mestskej časti Spišská Sobota sa bojuje o lukratívnu pôdu neďaleko historického centra. Užívateľia záhrad na bývalých cirkevných pozemkoch obviňujú farský úrad z toho, že ich odpredal developerom napriek prísľubom, že si ich budú môcť odkúpiť dlhoroční nájomníci. Cirkev je vo vyjadreniach zdržanlivá.

Redaktorka STV: „Nespokojní užívateľia tvrdia, že bojujú o možnosť odkúpiť si záhrady už 10 rokov. Dôkazom má byť list rímsko-katolíckemu biskupskému úradu v Spišskej kapitule. Odpoveď prišla ešte v roku 1999 s tým, že ak majú záujem o kúpu, mali by byť uprednostnení.“

Anna Kalafutová, užívateľka záhrady v Spišskej Sobote: „Cítíme sa podvedení, pretože biskupský úrad nám sľúbil niečo, že sa bude diať, že budeme proste uprednostnení a nestalo sa tak.“

Redaktorka STV: „pozemky nakoniec skončili ešte v spomínanom roku v rukách developerov, ktorí s nimi obchodovali.“

Stanislav Grivalský, jeden z majiteľov pozemkov: „V tom čase nebola na liste vlastníctva vyznačená žiadna ťarcha, žiadne predkupné právo.“

Redaktorka STV: „To, či cirkev nespokojným občanom ponúkla alebo neponúkla pozemky na odpredaj, sme si chceli overiť na farskom úrade v Poprade. Dekan Anton Oparty bol totiž listom biskupského úradu poverený problém vyriešiť v záujme doterajších užívateľov. Dekan sa na kameru odmietol vyjadriť s tým, že nie je kompetentný. Svoje rozhodnutie dodatočne potvrdil aj esemeskou. Prečo skončili lukratívne parcely v súkromných rukách, sme sa nedozvedeli.“

Peter Majda, hovorca spišského biskupského úradu:

„Užívateľia mali byť v roku 1999 prednostne oslovení splnomocneným zástupcom ohľadom vysporiadania tohto pozemku. V prípade sa vyskytli isté nejasnosti, preto ho prešetrujeme.“

Redaktorka STV: „Na záhradných parcelách budú aj napriek nejasnostiam stáť miliónové rodinné domy. Územné konanie sa už začalo.

Ivana Ratkovská, STV, 20.5.2009